

GAZETA KORRESPONDENTA

WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 24. GRUDNIA ROKU 1799. we WTOREK.

z Wiednia dnia 14. Grudnia.

Nadzwyczajny Dodatek do Gazety Dworskiej na dniu wczorajszym do wiadomości podany, ogłasza w obszernym opisie działania wojenne F. M. L. Hrabiego Starray w celu oswobodzenia fortecy Filipsburga uskutecznione. Na dniu 2 Grudnia wojska Cesarzkie posunęły się w dwóch kolumnach pod dowództwem Xiążąt Hohenlohe i Karola Lotaryńskiego do atakowania głównych punktów Sinzheim i Odenheim przez nieprzyjaciela zajętych. Po dwudniowej walce, nieprzyjaciel pomimo wielkiego oporu, równie z obu tych punktów jak i z miasta Wisloch, które mu się udało było wzięść w ataku, ustąpić przymuszonym został. Dokładna frata nieprzyjaciela w dwudniowych tych bitwach nie może być oznaczona, sam ją jednak nieprzyjaciel szacuje przeszło do tyśiąca ludzi. W niewolę zaięliśmy 800. Nasza frata podług rachunku F. M. L. Starray równie w zabitych jak w rannych 500 ludzi nie przenosi.

Dzisiejszy nadzwyczajny Dodatek donosi o poddaniu się wojskom naszym fortecy Coni.— Na dniu 3 o świcie dnia wszystkie nasze baterie sypać ogień do fortecy zaczęły, dzielność jego była tak skuteczna, iż jeszcze zrana o godzinie 9. nappierwsza nieprzyjacielska reduta na powietrze wysadzoną została. Ku południowi wszczął się ogień w rozmaitych miejscach, a ku wieczorowi średnia nieprzyjacielska reduta z wielu armatami i 18 artylleryjami równie na powietrze wykoszczyła. Coraz bardziej szerczący się ogień przymusił nieprzyjacielskiego kommandanta fortecy, iż wyśłał trębacza do Xcia Lichtenstein obłożeniem dowodzącego, z prośbą municypalności o oszczędzanie miasta, lecz Xże zamiał iakiegokolwiek w tej mierze względu, kazał owszem ogień podwoić. Kommandant nieprzyjacielski o pułnocy prosił znowu o wstrzymanie ognia, zaręczając, iż nazajutrz przysła oficera do ułożenia kapitulacji. Tym czasem ogień nayteższy trwał nieprzerwanie, dopoki w istocie nie przybył wspomniany officer. Propozycje jednak jego ponieważ zbyt wymagające były i do zwłoki zmierzają, przeto Xże odrzucił je, i zagrażał nowym szturmem, to przymusiło nakoniec nieprzyjaciela do zawarcia następującej kapitulacji.

Kapitulacja.

Art. I. Ogień z obu stron równie jak robota około fortyfikacyow zupełnie z dzisiejszym dniem ustają. *Odpowiedź* Zezwolono. Ogień jednak rozpocznie się znowu od momentu, gdyby terazniejsza kapitulacja przez kommandanta fortecy albo nie dotrzymana, albo spóźniona była.— Art. II. Forteca wydana będzie w przeciągu 25 dni, gdyby aż do tego czasu nie została oswobodzoną. *Odpowiedź*. Garnizon Francuzki wymaszeruje z fortecy jutro 3. Grudnia z rana o godzinie 10. przez bramę Turyńską, z bronią, rozwiniętymi chorągiewkami, zapalonemi lontami i z połowami armatami. Na ftoku jednak fortecy złoży broń, podda się w niewolę i zwyczajnym marszem zaprowadzony zostanie do dziedzielnicy królów Cesarzkich. Officerowie zatrzymają szpady.— Art. III. W przypadku poddania się fortecy, garnizon wyjdzie z zwyczajnymi honorami wojennymi, i pod warunkiem niesłużenia przed zamianą. Zatrzyma swoją broń, 2 armaty i 2 wozy ammunicyne, zabierze z so-

bą swoy ekwipaż i 4 wozy przykryte. *Odpowiedź* Art: ten zafatwiony jest przez odpowiedź na artykuł poprzedzający. Każda osoba zatrzyma należące do siebie sprzęty, lecz na przykryte wozy nie ma zgody.— Art: IV. Garnizon z dostateczną eskortą przeprowadzony zostanie do pierwszych forpocztow Francuzkich, a w ciągu marszu broniony będzie od wszelkiej napaści. *Odpowiedź*. Eskortą dana będzie garnizonowi dla załony jego przez ciąg marszu jego do krajow dziedzielnicy, a po nastąpieniu zamianie, aż do granic Francji.— Art: V. Własność prywatna każdego pojedynczego człowieka zachowaną starannie zostanie. *Odpowiedź*. Zezwolono, tyle ile tu jest mowa o samey własności pojedynczych osob.— Art: VI. W przypadku gdyby forteca oswobodzona została, strony obiedwie wydadzą na wzajem będących u siebie zakładników, a kroki nieprzyjacielskie dopiero we 24 godzin po uwiadomieniu rozpoczną się. *Odpowiedź*. Odwołnie się do Art: 2go.— Art: VII. Zaraz po podpisaniu kapitulacji, cofnięta od młynow (w których ziarna dla garnizonu i mieszkańcow mielone były) woda, nazad im przywroczone zostanie. *Odpowiedź* Zezwolono.— Art: VIII. Chorzy, którzy w fortecy pozostać muszą, aż do swego uzdrowienia będą opatrywani przez lekarzow i felczerow Francuzkich; w tym celu potrzebne pieniądze dostarczane im będą, a po uzdrowieniu swoim odesłani zostaną pod konwojem Austryackim do forpocztow Francuzkich. *Odpowiedź*. Zezwolono, ci chorzy jednak po wyzdrowieniu swoim podlegać będą temuż samemu losowi co garnizon.— Art: IX. Osoby, które okazały skłonność swoją do zasad rewolucyinych Francuzkich, równie co do osob, iak co do majątkow swoich zostaną nie tkniętymi, wolno im będzie sprzedać je lub zatrzymać, równie iak przeniesć się do tego kraju, iaki im się spodoba. *Odpowiedź*. To nie należy do wykłowości.— Artykuł X. Umowione warunki będą odesłane Generałowi en chef armii Francuzkiej przez officera sztabu głównego. *Odpowiedź*. Zezwolono, iednak dopiero nazajutrz po wyjściu z fortecy.

Artykuły Dodatkowe 1) Po podpisaniu kapitulacji brama Nicea wydana zaraz będzie iednemu batalionowi Austryackiemu. 2) Dani będą nawzajem z obu stron zakładnicy. 3) Jutro z rana oddane będą officerowi od inżynierow i artylleryi sprzęty forteczne, równie iak magazyny kommissarzow cywilnemu.— Działo się w Coni d. 3 Grud: 1799.— Jan Xże de Lichtenstein F. M. L. i kommanderujący armią oblegającą.— Clement szef brygady kommandant fortecy.— Lavois szef artylleryi.— Prudhomme szef korpusu inżynierow.— Ginnend, Ramme, Corti.

Gazeta Dworska względem terazniejszego biegu rzeczy we Francji, tak się tłumaczy.— „Uzbraiania wojenne we Francji przedsiębrane, nie czynią żadney nadziei do przedkiego pokoju, którym dzienniki Francuzkie chcą umyśly usypiać, lubo same się sobie przeciwią, ogłaszając wiadomość o utworzeniu nowego korpusu z 4 batalionow piechoty, 14 szwadronow kawaleryi i 1 kompanii konney artylleryi składać się mającego, równie iak o innych przygotowaniach.— Nowa pułnoca armia składać się ma z 10 tyśiący ludzi ostatniey konkrypcyi równie iak z części kawa-

leryi Francuzkiej która Hollandyą opuszcza. Armia Reńska ma być wzmacniona do 50 tyśiący ludzi przez bataliony z wewnątrz Francji w marszu będące.— Gdybyśmy przygotowania te uważali tylko za środki rozstępne do tym łatwiejszego otrzymania pokoju dążące, wszolako proklamacya ministra wojennego Berthier rzuca zawse podeyrzenie na stałe skłonności Francji do wojny.— Dzienniki Paryzkie nie śmieją wprawdzie twierdzić aby nowy rząd Konsularny nie pragnął pokoju, lecz tłumaczą się w sposobie ikromniejszym. Francya (mowią one) może być dumną z Konsulatu swego, Rzym skł nieumiał się inaczej utrzymać iak przez ciągłą wojnę, nasz utrzymanie swoje chce iedynie przez pokoy pozyskać. Mężowie! (mowią dalej też dzienniki) nieprzyjaciele wasi utrzymują wprawdzie, iż na wzor władcow Rzymskich nie każecie przed sobą nosić pękow Konsularnych, gdyż przed wami deportowani isć muszą. Lecz nie dajcie się w błąd wprowadzać, jeżeli polityka nie dozwała wam nosić w ręku rozczki oliwney, Rzpłte są już do tego wezwyczaione, iż się zaspakajają na słowa o pokoju wyrzeczone przez swoich Regentow. W wojnie Numidyjskiej fami nawet Konsulowie Rzymscy podług postępowania Jugurty często niewiedzieli czy jest pokoy lub wojna?— Inne dzienniki przytaczają wypisy z dzieła Ob. Lacroix w którym wyraża: Sieyes wkrotce wyidzie teraz na scenę z swoją Konstytucyą iak z nowym cackiem, w przekonaniu, iż i ta nie będzie ostatnią w terażniejszym stanie Rzeczypospolitey.

z Paryża dnia 6. Grudnia.

Konsulowie oznaymić kazali Anglikom, iż odtąd będą fami podług zwyczaju wojennego, opatrywać potrzeby iencow wojennych u siebie będących. Tym więc sposobem konwencya przed trzema laty przez Dyrektoryat z Anglią zawarta uchyloną została.

Bonaparte okazuje zawse wielki wfret ku wszelkim przekupniom i zdziercom. Wiadomo iż ten wfret dzieli z nim oddawna Sieyes, którego obyczaje nadto są proste ażeby miał lubić pieniądze.

Ob. Jan Dalbarade bywszy kommandant w l'Orient, oskarżony iż przez niedozor był przyczyną spalenia okrętu nazwanego 14. Lipca został urzędownie uznany za niewinnego przez Kommissyą morską zasiadającą w Paryżu, która przywrocila go do posiadanego dawniey urzedu.

Lata nierówney liczby są latami klimakterycznymi dla Konstytucyi Francuzkiej. W roku 1789 zniszczona jest Konstytucya Monarchiczna; Konstytucya roku 1791. znieholona jest przez rewizyą; w roku 93. Konstytucya mieszana zastąpiona jest przez Konstytucyą Demagogiczną; w roku 95 konstytucya Dyrektoryalna obala konstytucyą 93. roku; nakoniec w roku 1797. Prawo 19. Fructidor zadaie znaczny szwank konstytucyi 95. która w 1799. cios śmiertelny odbiera.

Kancellarya Centralna Kantonu Paryzkiego ogłosiła co następuje: „Kancellarya centralna uwiadomiona, iż złe myślący ludzie roznoszą wieści, iż konkrypcyini i rekwizycyoniści nie są już więcej obowiazani zgromadzać się pod swoje chorągwie, mniema być potrzebą uchronić swoich wspot-obywatelow od tych zdradzieckich i nieprzyjaznych poduszczeń, którzy sprawcow przytrzymywac i areztowac

